

Lista wskaźników do konkursu dla Działania 7.2

Nazwa wskaźnika	Jednostka	Rodzaj	Typ	Poziom pomiaru	Charakter	Wskaźnik Ramy Wykonania	Definicja wskaźnika
Wzrost oczekiwanej liczby odwiedzin w objętych wsparciem miejscach należących do dziedzictwa kulturalnego i naturalnego oraz stanowiących atrakcje turystyczne (CI9)	odwiedziny /rok	rezultat bezpośredni	kluczowy - wspólny	program, projekt	rozliczeniowy	NIE	<p>Definicja:</p> <p>Wskaźnik określa szacowany przed realizacją projektu wzrost liczby odwiedzin miejsc lub obiektów wspartych w projekcie w pełnym roku następującym po roku zakończenia projektu.</p> <p>Wskaźnik dotyczy projektów poprawiających dostępność do miejsc należących do dziedzictwa kulturalnego i naturalnego oraz stanowiących atrakcje turystyczne, dzięki czemu możliwe będzie przyciągnięcie i przyjęcie odwiedzających zgodnie z zasadami zrównoważonej turystyki.</p> <p>Wskaźnik dotyczy zarówno miejsc, w których do tej pory była prowadzona działalność turystyczna, jak i miejsc bez takiej działalności (np. parki narodowe lub budynki zamienione na muzea).</p> <p>Sposób pomiaru:</p> <p>Należy wyliczyć wartość bazową i docelową wskaźnika. <i>Wartość bazowa:</i> w każdym przypadku należy wpisać zero. <i>Wartość docelowa:</i> należy zliczyć szacowany wzrost liczby odwiedzin (nie faktyczną zmianę) spowodowanych realizacją projektu. Zatem od przewidywanej liczby odwiedzających miejsca objęte wsparciem po realizacji projektu należy odjąć liczbę odwiedzin w ostatnim pełnym roku kalendarzowym przed rozpoczęciem realizacji projektu. Wzrost liczby odwiedzin należy oprzeć na wiarygodnej metodyce i założeniach.</p> <p>Szczegółne przypadki podczas pomiaru:</p> <ul style="list-style-type: none"> · jeżeli projekt dotyczy kilku miejsc / obiektów – wizytę jednego odwiedzającego w różnych miejscach / obiektach należy liczyć jednokrotnie, · jeżeli odwiedzający przyjeżdża kilka razy, może być wliczony kilkakrotnie do wskaźnika, · w przypadku grup odwiedzających – każdego członka grupy należy wliczyć do wskaźnika. <p>Miejsce pomiaru:</p> <p>Miejsca lub obiekty objęte projektem, najbezpieczniej jest przeprowadzić pomiar w jednym (najbardziej</p>

Lista wskaźników do konkursu dla Działania 7.2

							<p>uczęszczanym) miejscu / obiekcie, aby nie wliczyć do wskaźnika kilkakrotnie tych samych osób</p> <p>Moment pomiaru: Wyłącznie przed realizacją projektu, na podstawie danych historycznych i szacunków</p> <p>Czas pomiaru: <u>Wartość początkowa:</u> w okresie 12 pełnych miesięcy poprzedzających moment złożenia wniosku o dofinansowanie lub rozpoczęcie realizacji projektu; <u>wartość końcowa:</u> w okresie 12 miesięcy od zakończenia okresu realizacji projektu określonego w umowie/decyzji o dofinansowaniu projektu lub, o ile wynika to ze specyfiki projektu, od uruchomienia przedsięwzięcia (wartość docelowa = wartość końcowa - wartość początkowa).</p> <p>Źródło: Źródłem danych do wskaźnika może być analiza popytu na usługi, badania terenowe lub szacunki oparte na doświadczeniach podobnych miejsc lub obiektów, które realizowały podobne projekty. Źródłem informacji o dotychczasowej liczbie odwiedzin (stanowiącej wartość bazową do wyliczenia wzrostu) powinny być informacje z działu sprzedaży (liczba sprzedanych biletów w ciągu pełnego roku kalendarzowego poprzedzającego realizację projektu) lub badania potoku odwiedzających w miejscach otwartych z tego okresu.</p>
Powierzchnia siedlisk wspartych w zakresie uzyskania lepszego statusu ochrony (CI23)	ha	rezultat bezpośredni	kluczowy - wspólny	program, projekt	rozliczeniowy	NIE	<p>Definicja: Wskaźnik mierzy powierzchnię odrestaurowanych lub utworzonych obszarów, mających na celu poprawę stanu ochrony zagrożonych gatunków. Projekty mogą być realizowane zarówno w, jak i poza obszarami Natura 2000, w celu poprawy stanu ochrony określonych gatunków, siedlisk lub ekosystemów dla zachowania różnorodności biologicznej i możliwości świadczenia usług ekosystemowych. <i>Siedlisko przyrodnicze</i> – obszar lądowy lub wodny, naturalny, półnaturalny lub antropogeniczny, wyodrębniony w oparciu o cechy geograficzne, abiotyczne i biotyczne (art. 5 pkt 17 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody) <i>Siedlisko przyrodnicze będące przedmiotem zainteresowania Wspólnoty</i> – siedlisko przyrodnicze, które na terytorium państw członkowskich Unii Europejskiej: a) jest zagrożone zanikiem w swoim naturalnym zasięgu lub b) ma niewielki zasięg naturalny w wyniku regresji lub z powodu ograniczonego obszaru</p>

Lista wskaźników do konkursu dla Działania 7.2

							<p>występowania wynikającego z jego wewnętrznych, przyrodniczych właściwości, lub c) stanowi reprezentatywny przykład typowych cech regionu biogeograficznego występującego w państwach członkowskich Unii Europejskiej (art. 5 pkt 17a) ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody). Typy siedlisk przyrodniczych będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty zamieszczono w załączniku nr 1 do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000.</p> <p>Sposób pomiaru:</p> <p>Należy zliczyć wielkość obszaru, który objęto ochroną, regeneracją, lub przygotowano dla nich plany ochrony, dokumentację przyrodniczą lub techniczną. Co do zasady, do wskaźnika należy wliczyć cały obszar, wyodrębniony w rejestrach lub innych bazach danych, zgodnie z powyższym rozporządzeniem, na których prowadzono powyższe prace.</p> <p>Moment pomiaru:</p> <p>w okresie 12 miesięcy od zakończenia okresu realizacji projektu określonego w umowie/decyzji o dofinansowaniu projektu lub, o ile wynika to ze specyfiki projektu, od uruchomienia przedsięwzięcia.</p> <p>Czas pomiaru:</p> <p>W okresie 12 miesięcy od zakończenia okresu realizacji projektu określonego w umowie/decyzji o dofinansowaniu projektu lub, o ile wynika to ze specyfiki projektu, od uruchomienia przedsięwzięcia.</p> <p>Źródło:</p> <p>Dane pozyskiwane z protokołów odbioru konkretnych robót ze wskazaniem danego obszaru lub protokołów przekazania dzieł (planów, dokumentacji itp.).</p> <p>Uwagi interpretacyjne:</p> <p>Zakres wsparcia zgodny z UP i zapisami linii demarkacyjnej dla PI 6d.</p> <p>Status ochrony może oznaczać kategorie ochrony wg IUCN. Rezerваты przyrody mają kategorię I, parki narodowe II (ew. V – Ojcowski PN, Wigierski PN, część PN dotychczas nieskatoryzowana), parki krajobrazowe V, obszary chronionego krajobrazu VI lub VII. Im niższa kategoria, tym status ochrony wyższy.</p>
--	--	--	--	--	--	--	---

Lista wskaźników do konkursu dla Działania 7.2

Łączna powierzchnia zrekultywowanych gruntów (CI22)	ha	rezultat bezpośredni	kluczowy - wspólny	projekt	rozliczeniowy	NIE	<p>Definicja:</p> <p>Wskaźnik mierzy powierzchnię obszaru zanieczyszczonego lub opuszczonego, poddanego działaniom naprawczym lub zregenerowanego, który w wyniku realizacji projektu został udostępniony działalności gospodarczej (z wyjątkiem obszarów niekwalifikowalnych, jak np. obszarów rolnych lub leśnych) lub działalności społecznej.</p> <p>Rekultywacja gruntów – nadanie lub przywrócenie gruntom zdegradowanym albo zdewastowanym wartości użytkowych lub przyrodniczych przez właściwe ukształtowanie rzeźby terenu, poprawienie właściwości fizycznych i chemicznych, uregulowanie stosunków wodnych, odtworzenie gleb, umocnienie skarp oraz odbudowanie lub zbudowanie niezbędnych dróg (art. 4 pkt 18 ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych).</p> <p>Sposób pomiaru:</p> <p>Należy zliczyć wielkość obszaru, który poddano rekultywacji. Wielkość obszaru należy określić na bazie działek, na których były prowadzone prace w zakresie rekultywacji i które w wyniku prowadzonych prac uzyskały wartość użytkową lub przyrodniczą (zostały udostępnione działalności gospodarczej lub społecznej). Ten ostatni warunek różni wskaźnik rezultatu od wskaźnika produktu.</p> <p>Moment pomiaru: w okresie 12 miesięcy od zakończenia okresu realizacji projektu określonego w umowie/decyzji o dofinansowaniu projektu lub, o ile wynika to ze specyfiki projektu, od uruchomienia przedsięwzięcia</p> <p>Czas pomiaru:</p> <p>W okresie 12 miesięcy od zakończenia okresu realizacji projektu określonego w umowie/decyzji o dofinansowaniu projektu lub, o ile wynika to ze specyfiki projektu, od uruchomienia przedsięwzięcia.</p> <p>Źródło:</p> <p>Dane pozyskiwane z protokołów odbioru konkretnych robót ze wskazaniem działek, na których prace te prowadzono.</p>
Liczba wspartych obiektów związanych z ochroną przyrody	szt.	produkt	specyficzny - regionalny	projekt	rozliczeniowy	NIE	<p>Definicja:</p> <p>Wskaźnik mierzy liczbę obiektów budowlanych lub niebudowlanych służących ochronie przyrody, które zostały wsparte w projekcie, np. ośrodek rehabilitacji zwierząt, ogród botaniczny, punkt widokowy. Obiekty</p>

Lista wskaźników do konkursu dla Działania 7.2

						<p>służące ochronie przyrody nie są formami ochrony przyrody.</p> <p><i>Ochrona przyrody</i> – polega na zachowaniu, zrównoważonym użytkowaniu oraz odnawianiu zasobów, tworów i składników przyrody: 1) dziko występujących roślin, zwierząt i grzybów; 2) roślin, zwierząt i grzybów objętych ochroną gatunkową; 3) zwierząt prowadzących wędrowny tryb życia; 4) siedlisk przyrodniczych; 5) siedlisk zagrożonych wyginięciem, rzadkich i chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów; 6) tworów przyrody żywej i nieożywionej oraz kopalnych szczątków roślin i zwierząt; 7) krajobrazu; 8) zieleni w miastach i wsiach; 9) zadrzewień (art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody).</p> <p>Sposób pomiaru:</p> <p>Należy zliczyć wszystkie obiekty służące ochronie przyrody, które zostały wybudowane, rozbudowane, zmodernizowane lub wyposażone w wyniku dofinansowanej inwestycji. Każdy obiekt może być w ramach danego projektu wliczony tylko raz nawet jeśli został np. w części rozbudowany, w części zmodernizowany i wyposażony.</p> <p>Moment pomiaru: w okresie od podpisania umowy o dofinansowanie, przy czym osiągnięte wartości powinny zostać wykazane najpóźniej we wniosku o płatność końcową.</p> <p>Źródło:</p> <p>Źródłem informacji jest dokumentacja powykonawcza beneficjenta, w szczególności protokoły odbioru obiektów. W przypadku zakupu wyposażenia, źródłem informacji jest dokument zakupu wyposażenia oraz protokół przyjęcia środków trwałych na stan (ewidencja środków trwałych).</p>
Liczba wspartych form ochrony przyrody	szt.	produkt	kluczowy - krajowy	projekt	rozliczeniowy	<p>Definicja:</p> <p>Wskaźnik mierzy liczbę wspartych form ochrony przyrody, które zostały zrewitalizowane, zachowane, zabezpieczone, poddane konserwacji, renowacji, restauracji lub wyposażone.</p> <p><i>Formy ochrony przyrody</i> – 1) parki narodowe; 2) rezerваты przyrody; 3) parki krajobrazowe; 4) obszary chronionego krajobrazu; 5) obszary Natura 2000; 6) pomniki przyrody; 7) stanowiska dokumentacyjne; 8) użytki ekologiczne; 9) zespoły przyrodniczo-krajobrazowe; 10) ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i</p>

Lista wskaźników do konkursu dla Działania 7.2

							<p>grzybów (art. 6 pkt 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody).</p> <p>Sposób pomiaru:</p> <p>Należy zliczyć liczbę form ochrony przyrody, które zostały zrewitalizowane, zachowane, zabezpieczone na wypadek zagrożeń, poddane konserwacji, renowacji, restauracji lub wyposażone.</p> <p>Szczególne przypadki podczas pomiaru:</p> <p>- do form ochrony przyrody wliczamy ochronę gatunkową roślin, zwierząt i grzybów (pkt 10) ustawowej definicji form ochrony przyrody) tylko wtedy, gdy ochrona taka jest wsparta poza innymi formami ochrony przyrody (jeśli wsparcie dotyczy gatunków żyjących poza terenem form z punktów 1-9) ustawowej definicji form ochrony przyrody).</p> <p>Moment pomiaru: w okresie od podpisania umowy o dofinansowanie, przy czym osiągnięte wartości powinny zostać wykazane najpóźniej we wniosku o płatność końcową.</p> <p>Źródło:</p> <p>Dane pozyskiwane z protokołów odbioru konkretnych robót ze wskazaniem formy ochrony przyrody, na terenie której były przeprowadzone. W przypadku zakupu wyposażenia, źródłem informacji jest dokument zakupu wyposażenia oraz protokół przyjęcia środków trwałych na stan (ewidencja środków trwałych).</p>
Liczba terenów zdegradowanych działalnością człowieka poddanych rekultywacji w ramach projektu	szt.	produkt	specyficzny - regionalny	projekt	rozliczeniowy	NIE	<p>Definicja:</p> <p>Wskaźnik mierzy liczbę terenów zdegradowanych działalnością człowieka poddanych rekultywacji w ramach projektu.</p> <p><i>Grunty zdegradowane</i> – grunty, których rolnicza lub leśna wartość użytkowa zmalała, w szczególności w wyniku pogorszenia się warunków przyrodniczych albo wskutek zmian środowiska oraz działalności przemysłowej, a także wadliwej działalności rolniczej (art. 4 pkt 16 ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych).</p> <p><i>Działalność przemysłowa</i> – działalność nierolnicza i nieleśna, powodująca utratę albo ograniczenie wartości użytkowej gruntów (art. 4 pkt 26 ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych).</p> <p><i>Rekultywacja gruntów</i> – nadanie lub przywrócenie gruntom zdegradowanym albo zdewastowanym wartości użytkowych lub przyrodniczych przez właściwe</p>

Lista wskaźników do konkursu dla Działania 7.2

							<p>ukształtowanie rzeźby terenu, poprawienie właściwości fizycznych i chemicznych, uregulowanie stosunków wodnych, odtworzenie gleb, umocnienie skarp oraz odbudowanie lub zbudowanie niezbędnych dróg (art. 4 pkt 18 ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych).</p> <p>Sposób pomiaru:</p> <p>Liczba terenów zdegradowanych działalnością człowieka poddanych rekultywacji w ramach projektu jest równa liczbie projektów, w których podejmowane są działania rekultywacyjne na terenach zdegradowanych działalnością człowieka. W takim przypadku beneficjent powinien wybrać ten wskaźnik i przypisać mu wartość 1.</p> <p>Szczególne przypadki podczas pomiaru:</p> <ul style="list-style-type: none"> jeżeli w ramach jednego projektu rekultywacji poddanych jest więcej niż jeden teren zdegradowany i tereny te są rozdzielone pasem o szerokości przynajmniej jednej działki (nie licząc infrastruktury liniowej – pasów drogowych, kolejowych itp. a także naturalnych granic jak np. rzek), można do wskaźnika wliczyć odrębnie wszystkie rozłączne tereny zdegradowane. <p>Moment pomiaru: w okresie od podpisania umowy o dofinansowanie, przy czym osiągnięte wartości powinny zostać wykazane najpóźniej we wniosku o płatność końcową.</p> <p>Źródło:</p> <p>Dane pozyskiwane są z opisu projektu.</p>
Liczba opracowanych dokumentów planistycznych z zakresu ochrony przyrody	szt.	produkt	kluczowy - krajowy	projekt	rozliczeniowy	NIE	<p>Definicja:</p> <p>Liczba dokumentów planistycznych z zakresu ochrony przyrody, które zostały opracowane w ramach projektu i wynikają z zapisów ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.</p> <p><i>Plan ochrony</i> – sporządzany jest dla parków narodowych, rezerwatów przyrody i parków krajobrazowych (art. 18 pkt 1 ww. ustawy) lub ogólnie dla obszaru Natura 2000 lub jego części (art. 29 pkt 1 ww. ustawy)</p> <p><i>Plan zadań ochronnych</i> – sporządzany jest dla obszaru Natura 2000 (art. 28 pkt 1 ww. ustawy).</p> <p>Sposób pomiaru:</p>

Lista wskaźników do konkursu dla Działania 7.2

							<p>Należy zliczyć liczbę planów ochrony, planów zadań ochronnych lub innych planów (np. urządzenia lasu), które powstały lub zostały zaktualizowane w ramach projektu. Do wskaźnika nie należy wliczać projektów planów, które nie zostały skonsultowane ze społeczeństwem i zatwierdzone, zgodnie z procedurą zapisaną w ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.</p> <p>Szczególne przypadki podczas pomiaru:</p> <ul style="list-style-type: none"> · w przypadku planów ochrony parków narodowych, rezerwatów przyrody i parków krajobrazowych, które są położone w granicach obszaru Natura 2000, należy liczyć je jednokrotnie do wskaźnika (nie należy wliczać oddzielnie w takich przypadkach planów dla parków i rezerwatów i dla obszaru Natura 2000, · jeżeli w wyniku realizacji projektu powstał plan urządzenia lasu, położonego w granicach obszaru Natura 2000, uwzględniający zakres, o którym mówi ustawa dla planów ochrony – staje się on automatycznie planem ochrony dla tej części obszaru Natura 2000 – wówczas należy jednokrotnie wliczyć ten plan do wskaźnika. <p>Moment pomiaru: w okresie od podpisania umowy o dofinansowanie, przy czym osiągnięte wartości powinny zostać wykazane najpóźniej we wniosku o płatność końcową.</p> <p>Źródło: Źródłem danych są dokumenty zatwierdzające przyjęcie projektu planu ochrony i ustanawiające plany.</p> <p>Uwagi interpretacyjne: Zakres wsparcia zgodny z UP i zapisami linii demarkacyjnej dla PI 6d. Zgodnie z obowiązującą ustawą o ochronie przyrody plany ochrony sporządza się na okres 20 lat dla parków narodowych, parków krajobrazowych i rezerwatów przyrody. Ewentualnie mogą być opracowane tym samym trybem zmiany planów ochrony. Liczba opracowywanych rocznie planów nie powinna być znacząco wyższa niż 1/20 liczby wymienionych form ochrony przyrody.</p>
--	--	--	--	--	--	--	---

Lista wskaźników do konkursu dla Działania 7.2

Liczba ośrodków prowadzących działalność w zakresie edukacji ekologicznej objętych wsparciem	szt.	produkt	kluczowy - krajowy	projekt	rozliczeniowy	NIE	<p>Definicja: Wskaźnik mierzy liczbę ośrodków prowadzących działalność w zakresie edukacji ekologicznej, które otrzymały wsparcie na rozbudowę, modernizację, doposażenie lub prowadzenie kampanii informacyjno-edukacyjnych.</p> <p><i>Ośrodek prowadzący działalność w zakresie edukacji ekologicznej</i> – podmiot publiczny lub prywatny, który w statucie posiada cele polegające na kształtowaniu właściwych postaw człowieka wobec przyrody przez edukację, informowanie i promocję w dziedzinie ochrony przyrody.</p> <p>Sposób pomiaru: Sposób pomiaru: należy zliczyć liczbę ośrodków prowadzących działalność w zakresie edukacji ekologicznej, które otrzymały wsparcie na rozbudowę, modernizację, doposażenie lub prowadzenie kampanii informacyjno-edukacyjnych w ramach danego projektu. Do wskaźnika wlicza się również oddzielnie partnerów projektu, jeżeli uzyskały powyższe wsparcie.</p> <p>Moment pomiaru: w okresie od podpisania umowy o dofinansowanie, przy czym osiągnięte wartości powinny zostać wykazane najpóźniej we wniosku o płatność końcową.</p> <p>Źródło: Dane pozyskiwane bezpośrednio z dokumentacji projektu (typ beneficjenta / partnerów projektu).</p>
Liczba przeprowadzonych kampanii informacyjno-edukacyjnych związanych z edukacją ekologiczną	szt.	produkt/	kluczowy - krajowy	projekt	rozliczeniowy	NIE	<p>Definicja: Liczba przeprowadzonych kampanii związanych z edukacją ekologiczną, przeprowadzonych w ramach wspartych projektów.</p> <p>Sposób pomiaru: Należy zliczyć projekty, w ramach których realizowane są kampanie informacyjne i promocyjne dotyczące promocji różnorodności biologicznej w ramach edukacji ekologicznej. W jednym projekcie może wystąpić maksymalnie jedna kampania (na jeden projekt może przypadać maksymalnie jedna jednostka wskaźnika).</p> <p>Moment pomiaru: w okresie od podpisania umowy o dofinansowanie, przy czym osiągnięte wartości powinny</p>

Lista wskaźników do konkursu dla Działania 7.2

							zostać wykazane najpóźniej we wniosku o płatność końcową. Źródło: Dane pozyskiwane bezpośrednio z dokumentacji projektu (typ projektu).
Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami	szt.	produkt	kluczowy - krajowy	projekt	rozliczeniowy	NIE	<p>Definicja: Wskaźnik mierzy liczbę obiektów, które zaopatrzone w specjalne podjazdy, windy, urządzenia głośnomówiące, bądź inne udogodnienia (tj. usunięcie barier w dostępie, w szczególności barier architektonicznych) ułatwiające dostęp do tych obiektów osobom niepełnosprawnym ruchowo czy sensorycznie. <i>Obiekt</i> – obiekt budowlany w rozumieniu prawa budowlanego (por. poniżej). <i>Obiekt budowlany</i> – budynek, budowla bądź obiekt małej architektury, wraz z instalacjami zapewniającymi możliwość użytkowania obiektu zgodnie z jego przeznaczeniem, wzniesiony z użyciem wyrobów budowlanych. <i>Budynek</i> – obiekt budowlany trwale związany z gruntem, wydzielony z przestrzeni za pomocą przegród budowlanych oraz posiadający fundamenty i dach. <i>Obiekt małej architektury</i> – niewielkie obiekty, a w szczególności: a) kultu religijnego, jak: kapliczki, krzyże przydrożne, figury, b) posągi, wodotryski i inne obiekty architektury ogrodowej, c) użytkowe służące rekreacji codziennej i utrzymaniu porządku, jak: piaskownice, huśtawki, drabinki, śmietniki. <i>Budowla</i> – każdy obiekt budowlany niebędący budynkiem lub obiektem małej architektury.</p> <p>Sposób pomiaru: Należy zliczyć liczbę obiektów budowlanych (budynków, budowli), które zaopatrzone w specjalne podjazdy, windy, urządzenia głośnomówiące, bądź inne udogodnienia (tj. usunięcie barier w dostępie, w szczególności barier architektonicznych) ułatwiające dostęp do tych obiektów osobom niepełnosprawnym ruchowo czy sensorycznie. <u>Przed realizacją projektu, obiekt budowlany nie może spełniać minimalnych wymogów przewidzianych przez prawo budowlane i rozporządzenia wykonawcze, natomiast po realizacji projektu, aby obiekt został wliczony do wskaźnika, musi w pełni spełniać te wymogi. Zatem aby uznać wskaźnik za adekwatny przed realizacją projektu budynek nie może spełniać wszystkich wymagań (wystarczy, że nie spełnia jednego wymagania), zaś po</u></p>

Lista wskaźników do konkursu dla Działania 7.2

						<p>realizacji projektu budynek musi spełniać wszystkie adekwatne dla budynku użyteczności publicznej wymagania.</p> <p>Szczególne przypadki podczas pomiaru:</p> <ul style="list-style-type: none"> · w przypadku budynków i budowli należy podać ich liczbę, a nie liczbę sprzętów, urządzeń itp., w które obiekty zaopatrzone, · jeśli instytucja, zakład itp. składa się z kilku obiektów, należy zliczyć wszystkie obiekty budowlane, które dostosowano do potrzeb osób niepełnosprawnych, · nie należy wliczać obiektów małej architektury. <p>Moment pomiaru: w okresie od podpisania umowy o dofinansowanie, przy czym osiągnięte wartości powinny zostać wykazane najpóźniej we wniosku o płatność końcową.</p> <p>Źródło:</p> <p>Dane pozyskiwane z protokołów odbioru konkretnych robót ze wskazaniem danego obiektu. W przypadku zakupu wyposażenia, źródłem informacji jest dokument zakupu wyposażenia oraz protokół przyjęcia środków trwałych na stan (ewidencja środków trwałych).</p>
Liczba siedlisk/zbiorowisk roślinnych objętych projektem	szt.	produkt	kluczowy - krajowy	projekt	rozliczeniowy	NIE

Lista wskaźników do konkursu dla Działania 7.2

							<p>nr 1 do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000</p> <p>Zbiorowisko roślinne - każde skupienie roślin stanowiące pewną przestrzenną całość (M. Dynowska, H. Ciecierska, Biologiczne metody oceny stanu środowiska. Tom 1: Ekosystemy lądowe, Wydawnictwo Mantis, Olsztyn 2013, s. 36). Wśród zbiorowisk roślinnych mamy do czynienia z zespołami roślinnymi, które charakteryzują się posiadaniem własnych gatunków charakterystycznych, tj. rosnących tylko w jego obrębie, albo występujących w nim częściej, a także gatunków wyróżniających i stale towarzyszących, które razem tworzą wspomnianą charakterystyczną kombinację gatunków (każdy zespół roślinny jest zarazem zbiorowiskiem, nie każde zbiorowisko roślinne jest zespołem). Zespoły roślinne są podstawą identyfikowania siedlisk sieci Natura 2000 oraz planowania i zarządzania zasobami przyrodniczymi.</p> <p>Sposób pomiaru:</p> <p>Należy zliczyć liczbę wyodrębnionych siedlisk (ewidencjonowanych oddzielnie), które zostały w ramach projektu zachowane, zabezpieczone lub zregenerowane.</p> <p>Szczególne przypadki podczas pomiaru:</p> <p>Z uwagi na fakt, iż w RPO WL możliwe jest wspieranie siedlisk przyrodniczych (wyznaczanych m.in. przez zespoły roślinne, które są zbiorowiskami roślinnymi) wystarczy by w ramach niniejszego wskaźnika podać liczbę siedlisk objętych projektem.</p> <p>Moment pomiaru: w okresie od podpisania umowy o dofinansowanie, przy czym osiągnięte wartości powinny zostać wykazane najpóźniej we wniosku o płatność końcową.</p> <p>Źródło:</p> <p>Dane pozyskiwane z protokołów odbioru konkretnych robót ze wskazaniem, że dotyczą danego siedliska</p>
Liczba wspartych instytucji paramuzealnych	szt.	produkt	kluczowy - krajowy	projekt	rozliczeniowy	NIE	<p>Definicja:</p> <p>Liczba instytucji paramuzealnych objętych wsparciem w ramach projektów.</p> <p>Instytucja paramuzealna – niebędąca muzeum jednostka organizacyjna, nienastawiona na osiągnięcie zysku, której celem jest trwała ochrona dóbr kultury, nauki i techniki oraz przyrody, którą uznaje się za posiadającą charakter</p>

Lista wskaźników do konkursu dla Działania 7.2

							<p>muzealny. Zgodnie z rekomendowaną przez UNESCO klasyfikacją Międzynarodowej Rady ds. Muzeów instytucją paramuzealną może być: ogród zoologiczny (wszystkie jego formy takie, jak akwaria, terraria itp.), ogród botaniczny, rezerwat przyrody, pomnik historii (zabytek) lub inna jednostka - m.in. planetarium, miasteczko czy centrum nauki i techniki, a także nie będąca muzeum ekspozycja stała ukazująca osiągnięcia, odkrycia i ciekawostki z dziedziny historii, archeologii, kultury, przyrody, techniki itp. (definicja GUS).</p> <p>Sposób pomiaru</p> <p>Należy zliczyć liczbę instytucji paramuzealnych, które otrzymały wsparcie na budowę, rozbudowę, modernizację obiektów lub zakup wyposażenia.</p> <p>Moment pomiaru: w okresie od podpisania umowy o dofinansowanie, przy czym osiągnięte wartości powinny zostać wykazane najpóźniej we wniosku o płatność końcową.</p> <p>Źródło:</p> <p>Dane pozyskiwane bezpośrednio z dokumentacji projektu (typ beneficjenta / partnerów projektu).</p>
Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami	szt.	produkt	kluczowy - krajowy	projekt	informacyjny	NIE	<p>Definicja:</p> <p>Wskaźnik mierzy liczbę projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami.</p> <p>Koszt racjonalnych usprawnień - wydatki pojawiające się podczas realizacji projektu związane z koniecznością wsparcia w projekcie pracownika ze specjalnymi potrzebami, nieprzewidziane wcześniej w budżecie projektu.</p> <p>Racjonalne usprawnienie oznacza konieczne i odpowiednie zmiany oraz dostosowania, nie nakładające nieproporcjonalnego lub nadmiernego obciążenia, rozpatrywane osobno dla każdego konkretnego przypadku, w celu zapewnienia osobom z niepełnosprawnościami możliwości korzystania z wszelkich praw człowieka i podstawowych wolności oraz ich wykonywania na zasadzie równości z innymi osobami.</p> <p>Przykłady racjonalnych usprawnień: tłumacz języka migowego, transport niskopodłogowy, dostosowanie infrastruktury (nie tylko budynku, ale też dostosowanie infrastruktury komputerowej np. programy powiększające, mówiące, drukarki materiałów w alfabecie Braille'a), osoby asystujące, odpowiednie dostosowanie wyżywienia.</p>

Lista wskaźników do konkursu dla Działania 7.2

							<p>Definicja na podstawie: Wytyczne w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz zasady równości szans kobiet i mężczyzn w ramach funduszy unijnych na lata 2014-2020.</p> <p>Sposób pomiaru:</p> <p>Należy zliczyć liczbę projektów, w których pojawiają się pozycje kosztowe dotyczące racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami.</p> <p>Moment pomiaru:</p> <p>W okresie od podpisania umowy o dofinansowanie, przy czym osiągnięte wartości powinny zostać wykazane najpóźniej we wniosku o płatność końcową.</p> <p>Źródło:</p> <p>Dane pozyskiwane z budżetu projektu (wystąpienie pozycji kosztowej dotyczącej racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami).</p>
Liczba osób objętych szkoleniami / doradztwem w zakresie kompetencji cyfrowych	osoby	produkt	kluczowy - krajowy	projekt	informacyjny	NIE	<p>Definicja:</p> <p>Liczba osób objętych szkoleniami / doradztwem w zakresie kompetencji cyfrowych</p> <p>Przez kompetencje cyfrowe należy rozumieć umiejętności korzystania z technologii cyfrowych, swobodnego i krytycznego posługiwania się technologiami informacyjno-komunikacyjnymi w pracy, czasie wolnym, kształceniu i komunikacji. Bazują one na podstawowym technicznym korzystaniu z komputera i Internetu i są badane przez umiejętność wykonania sześciu podstawowych operacji komputerowych i sześciu operacji internetowych.</p> <p>Sposób pomiaru:</p> <p>Należy zliczyć liczbę osób, które uczestniczyły w szkoleniach / doradztwie w zakresie kompetencji cyfrowych</p> <p>Szczególne przypadki podczas pomiaru:</p> <ul style="list-style-type: none"> osoby wliczane do wskaźnika nie muszą ukończyć szkoleń, osoby korzystające z różnych form wsparcia lub różnych edycji szkoleń / doradztwa mogą być wliczane kilkakrotnie. <p>Moment pomiaru: w okresie od podpisania umowy o dofinansowanie, przy czym osiągnięte wartości powinny zostać wykazane najpóźniej we wniosku o płatność końcową.</p> <p>Źródło:</p>

Lista wskaźników do konkursu dla Działania 7.2

							Dane niezbędne do wyliczenia wskaźnika można uzyskać z list obecności na szkoleniach / doradztwie w zakresie kompetencji cyfrowych
Wzrost zatrudnienia we wspieranych podmiotach (innych niż przedsiębiorstwa)	EPC	rezultat bezpośredni	kluczowy - krajowy	projekt	informacyjny	NIE	<p>Definicja: Nowe miejsca pracy brutto we wspartych podmiotach (innych niż przedsiębiorstwa) w przeliczeniu na ekwiwalenty pełnego czasu pracy (EPC) - umowa o pracę. <i>Ekwiwalent pełnego czasu pracy:</i> Praca może być wykonywana na pełen etat, w niepełnym wymiarze czasu pracy lub sezonowa. Sezonowe i niepełne etaty zostaną przeliczone na EPC za pomocą standardów Międzynarodowej Organizacji Pracy / statystycznych / innych.</p> <p>Sposób pomiaru: Należy wyliczyć różnicę pomiędzy liczbą zatrudnionych po projekcie a liczbą zatrudnionych przed projektem. Przede wszystkim wskaźnik "przed-po" ujmuje wzrost zatrudnienia, który jest bezpośrednią konsekwencją realizacji projektu.</p> <p>Szczególne przypadki podczas pomiaru: -nie wlicza się pracowników zatrudnionych do realizacji projektu, stanowiska muszą być obsadzone (wakaty nie są liczone) oraz zwiększać całkowitą liczbę miejsc pracy w podmiocie, - jeśli łączne zatrudnienie w podmiocie nie wzrasta, wartość jest równa zero - jest to traktowane jako wyrównanie, a nie zwiększenie, - zachowane itp. miejsca pracy nie są wliczane, - nie bierze się po uwagę pochodzenia pracownika dopóki bezpośrednio przyczynia się do wzrostu łącznego zatrudnienia we organizacji/wspartym podmiocie. Wskaźnik powinien być stosowany, jeśli wzrost zatrudnienia może być wiarygodnie przypisany do wsparcia.</p> <p><i>Moment pomiaru:</i> na koniec 12 miesięcy od zakończenia okresu realizacji projektu określonego w umowie/decyzji o dofinansowaniu projektu.</p> <p><i>Czas pomiaru:</i> okres 12 miesięcy od zakończenia okresu realizacji projektu określonego w umowie/decyzji o dofinansowaniu projektu lub, o ile wynika to ze specyfiki projektu, od uruchomienia przedsięwzięcia.</p> <p>Źródło: Dane niezbędne do wyliczenia wskaźnika można pozyskać z działu kadr, w szczególności list płac, opisów</p>

Lista wskaźników do konkursu dla Działania 7.2

							stanowisk, a także z opisu projektu (celowość i skutek realizacji projektu).
Liczba utrzymanych miejsc pracy	EPC	rezultat bezpośredni	kluczowy - krajowy	projekt	informacyjny	NIE	<p>Definicja: Nowo utworzone miejsca pracy w wyniku projektu, które nie powodują wzrostu zatrudnienia w organizacji, a więc nie spełniają definicji wskaźnika Wzrost zatrudnienia we wspieranych podmiotach (innych niż przedsiębiorstwa) tylko w tym zakresie. <i>Ekwiwalent pełnego czasu pracy:</i> Praca może być wykonywana na pełen etat, w niepełnym wymiarze czasu pracy lub sezonowa. Sezonowe i niepełne etaty zostaną przeliczone na EPC za pomocą standardów Międzynarodowej Organizacji Pracy / statystycznych / innych.</p>
Liczba nowo utworzonych miejsc pracy - pozostałe formy	EPC	rezultat bezpośredni	kluczowy - krajowy	projekt	informacyjny	NIE	<p>Definicja: Nowo utworzone miejsca pracy w wyniku realizacji projektu, nie spełniające żadnej z ww. definicji wskaźników (ani wskaźnika Wzrost zatrudnienia we wspieranych podmiotach (innych niż przedsiębiorstwa), ani wskaźnika Liczba utrzymanych miejsc pracy). Do wskaźnika wlicza się np. umowy cywilnoprawne, miejsca pracy do obsługi projektu, nietrwałe miejsca pracy itp.</p>

Zgodnie z Wytycznymi w zakresie monitorowania postępów rzeczowych realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020 Wnioskodawca ma obowiązek wybrać wszystkie adekwatne do zakresu projektu wskaźniki kluczowe (z listy WLWK).

By spełnić wymogi MR, a także zagwarantować sprawną realizację programu, na etapie oceny formalnej (kryteria formalne poprawności) wniosku o dofinansowanie sprawdzane jest czy projekt zakłada wskaźniki adekwatne do zakresu rzeczowego i czy wybrano wszystkie adekwatne wskaźniki (w tym wskaźniki z ram wykonania (RW)).

Ponadto, by zagwarantować sprawne wdrażanie RPO, wobec tych ze wskaźników umieszczonych w SzOOP, które są mierzone również na poziomie programu (w tym wskaźniki RW) dokonywana jest ocena efektywności kosztowej uzyskania jednej jednostki danego wskaźnika na etapie oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie (kryteria trafności merytorycznej – kryteria skuteczności/efektywności). W przypadku podpisania umowy jakiegokolwiek zmiany w wartościach docelowych tych wskaźników skutkują ponowną oceną merytoryczną wniosku.

Wybrane z listy umieszczonej w SzOOP wskaźniki produktu i rezultatu bezpośredniego w danym projekcie podlegają monitorowaniu w trakcie postępów realizacji projektu:

Lista wskaźników do konkursu dla Działania 7.2

- wskaźniki produktu – wykazywane są we wniosku o płatność za okres, w którym osiągnięto daną wartość wskaźnika, przy czym osiągnięte wartości powinny zostać wykazane najpóźniej we wniosku o płatność końcową,
- wskaźniki rezultatu bezpośredniego – wykazywane są co do zasady w okresie 12 miesięcy od zakończenia okresu realizacji projektu określonego w umowie/decyzji o dofinansowaniu projektu lub, o ile wynika to ze specyfiki projektu, od uruchomienia przedsięwzięcia, bądź też w okresie trwałości projektu, na zasadach określonych przez IZ - w przypadku wskaźników, których termin realizacji został wydłużony na wniosek beneficjenta i za zgodą IZ, przy czym osiągnięte wartości wykazywane są w korekcie do wniosku o płatność końcową.

Oprócz wskaźników o charakterze rozliczeniowym (produkt i rezultat bezpośredni znajdujący się w SzOOP) Beneficjent ma również obowiązek monitorować w ramach projektów wskaźniki o charakterze informacyjnym, z osiągnięcia których nie jest rozliczany.